

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณฟองจันทร์
๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านคุณฟองจันทร์ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๔

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เป็นอีกวาระหนึ่ง เป็นอีก
กาลครั้งหนึ่ง ที่ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้รับเชิญให้ไปสนทนาธรรม ที่บ้าน
คุณฟองจันทร์ นันทา (พี่แฉ้ว) และ คุณไฉวัน วอลซ ที่ซอยสุขุมวิท ๗๑ ปรีดิพนมยงค์
๑๔

บ้านหลังนี้เป็นบ้านที่สวยงาม มีการออกแบบพื้นที่ใช้สอยภายนอก และภายใน ได้อย่างลงตัวดีมาก ทราบว่าคุณไฉวัน สามีของคุณฟองจันทร์ (พี่แฉั่ว) เป็นผู้ออกแบบ ก่อสร้างด้วยตัวเอง เมื่อได้เห็นการออกแบบการใช้สอยของพื้นที่ภายในบ้าน ข้าพเจ้า รู้สึกชอบ(ไปหมด) คุณไฉวันออกแบบให้แต่ละห้อง ทั้งห้องรับแขก ห้องโถง ห้องนั่งเล่น ห้องทำอาหาร มีการเชื่อมต่อเปิดโล่งหากันได้ ทำให้รู้สึกว่าทุกคนที่อยู๋ในบ้านได้อยู่ ใกล้ๆ กันตลอดเวลา

บ้านสวຍหลังนี้ไม่ธรรมดาเลยครับ ถูกขอบันทึกภาพไปลงนิตยสารหลายเล่มด้วยกัน ข้าพเจ้ารู้สึกว่ ศิษย์ของท่านอาจารย์มากมายหลายท่านเป็นผู้มีความสามารถหลากหลายด้านจริงๆ ครับ พี่แ้วเองก็เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดดอกไม้และใช้ความสามารถนั้น เจริญกุศลจัดดอกไม้บูชาพระบรมสารีริกธาตุที่มุนินิฯ ได้อย่างงดงามทุกวันเสาร์ อาทิตย์ และในวันสำคัญๆ ความสามารถทางศิลปะทั้งหลายนั้น แสดงให้เห็นถึงความละเอียด ความใส่ใจ ความพิถีพิถัน ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ได้สั่งสมมาทำให้ข้าพเจ้านึกถึงคำที่ท่านอาจารย์กล่าวบ่อยๆ ว่า ผู้ที่จะได้ประโยชน์จากพระธรรม ต้องศึกษาด้วยความละเอียด รอบคอบ ไม่เิน และต้องเป็นผู้ตรง จึงจะได้สาระจากพระธรรม อุปนิสัยความละเอียด รอบคอบนี้ ย่อมทำให้บุคคลได้รับประโยชน์สูงสุดในชีวิต จากการฟังพระธรรมนั่นเองจริงๆ ครับ

อีกประการหนึ่ง การไปสนทนาธรรมที่บ้านพี่แฉั่วครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นถึงความศรัทธา ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ความขึ้นบานต่อกัน ความเอื้อเฟื้อ ความสามัคคีที่ศิษย์ของท่านอาจารย์มีให้แก่กัน หลายท่านนำอาหารทั้งคาวและหวานมาสมทบมากมายหลายชนิด เป็นอาหารที่ทำมาด้วยความตั้งใจ ประณีต บรรจง และที่สำคัญอร่อยทุกอย่าง จริงๆ ครับ

อีกทั้ง เมื่อนำมาแล้ว ก็มาช่วยกันจัด
ช่วยกันเตรียม หูกี่พึงธรรมที่ท่านอาจารย์
สนทนา มือก็จัดอาหารใส่จาน เป็นภาพที่
น่าประทับใจ เพราะเป็นขณะที่เป็นไปกับ
กุศลโดยมาก ข้าพเจ้าขอกราบอนุโมทนา
ทุกๆ ท่าน จากใจจริงๆ ครับ

บริษัทที่สามัคคีกัน เป็นอย่างไร ?
ในบริษัทใด ภิกษุทั้งหลาย พร้อมเพรียงกัน
ขึ้นบานต่อกัน ไม่วิวาทกัน
(กลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน)
เป็นประหนึ่งว่านมประสมกับน้ำ
มองดูกันและกันด้วยปิยจักขุ
(คือ สายตาของคนที่รักใคร่กัน)
บริษัทนี้เรียกว่า บริษัทที่สามัคคีกัน

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต
เล่ม ๑ ภาค ๓ หน้าที ๔๘๒ ปริสาสูตร

การสนทนาธรรมในวันนี้ ท่านอาจารย์ให้ความเมตตากับทุกคนมาก ท่านกล่าวว่า ขอให้เป็นการสนทนาแบบสบายๆ เป็นกันเอง ใครมีอะไรก็ให้ถามได้ ในคราวนี้ข้าพเจ้าขอนำความการสนทนาบางตอนในช่วงบ่ายมาฝากทุกท่านนะครับ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

คุณคำปั่น :

กราบสวัสดี ท่านผู้ร่วมศึกษาธรรมะทุกท่าน
กลับมาในภาคบ่ายของการสนทนาธรรมะ
ที่บ้านคุณพองจันทร์ นันทา นะครับ ซึ่งเป็น
โอกาสดีอีกครั้งหนึ่งที่พวกเราจะได้มีโอกาส
สอบถามปัญหาธรรมะจากท่านอาจารย์
เพื่อความรู้ความเข้าใจธรรมะที่ถูกต้อง ตรง
ยิ่งขึ้นนะครับ เพราะว่าขณะนี้ทุกท่านก็ได้
เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว พระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าก็เสด็จอุบัติขึ้นในโลกแล้ว และขณะนี้
พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง
ไว้ก็ยังดำรงอยู่ มีผู้ที่มีปัญญา แสดงธรรมะ
อยู่นะครับและสิ่งที่สำคัญ ที่ควรเป็นอย่าง
ยิ่งก็คือขณะนี้ ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม
อบรมเจริญปัญญากันไปนะครับ

...ก็จะกราบเรียนถามท่านอาจารย์ เป็น
ประเด็นแรก เกี่ยวกับขณะนี้ ทุกคน ทุกท่าน
ก็ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าเทียบส่วนกันแล้ว
ระหว่างผู้ที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรมกับผู้ที่ไม่
มีศรัทธาที่จะฟังพระธรรมเลยนี้ เทียบส่วน
กันไม่ได้เลยครับ ท่านอาจารย์ครับก็อยาก
จะให้ท่านอาจารย์ ได้กล่าวถึงสาระสำคัญ
หรือว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้ที่เกิดมา
เป็นมนุษย์ อีกครั้งหนึ่งครับ

ท่านอาจารย์ :

คุณคำปั่น ตอบได้แน่ๆ ค่ะ

คุณคำปั่น :

ครับ จริงๆ แล้วเป็นโอกาสที่ดีครับ ท่านอาจารย์ครับ เพราะว่า สาระสำคัญจริงๆ ของชีวิตก็คือ ความรู้ ความเข้าใจพระธรรม เพราะว่า สิ่งที่จะเป็นที่พึ่งจริงๆ สำหรับทุกชีวิต ไม่ใช่ ทรัพย์สิน เงินทอง ไม่ใช่ญาติพี่น้อง ไม่ใช่บุคคลรอบข้าง แต่ว่าสิ่งที่จะเป็นที่พึ่งจริงๆ ที่จะติดตามไปในภพต่อๆ ไปก็คือความรู้ ความเข้าใจพระธรรม ก็คือ "ปัญญา" นะครับ รวมไปถึง กุศลธรรม ประการต่างๆ ด้วย

...เพราะเหตุว่า เมื่อมีปัญญา ซึ่งเป็นความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องนะครับ ก็จะเป็นเครื่องอุปการะ เกื้อกูล ให้บุคคล ธรรมประการต่างๆ เจริญขึ้นในชีวิตประจำวัน จริงอยู่ การเดินทางในสังสารวัฏฏ์ สำหรับผู้ที่ยังมีกิเลสอยู่ ก็ยังไม่จบสิ้น เพราะฉะนั้น สิ่งที่ควรสะสม สิ่งที่มีก็คือ ความรู้ ความเข้าใจพระธรรม คือ ปัญญา และ "ปัญญา" จะมาจากไหน? ถ้าหากว่าไม่มีโอกาสได้ฟัง ได้ศึกษาพระ ธรรม เพราะฉะนั้น การมีโอกาสได้ฟังพระธรรม ในแต่ละ ครั้ง ก็เป็นปัจจัยที่จะทำให้ความรู้ ความเข้าใจธรรมะ เพิ่มขึ้นครับ ท่านอาจารย์

คุณอรรณ :

กราบท่านอาจารย์ และสหายธรรมทุกท่าน
ท่านอาจารย์คะ ในการศึกษาธรรมนี้ ต่อ
จากคุณคำปั่นที่บอกว่า ประโยชน์สูงสุด
ของความเป็นมนุษย์ก็คือ การได้เข้าใจพระ
ธรรม ที่นี้ ในการศึกษา หรือ ความเข้าใจ
พระธรรมนี้ต้องเป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งถ้า
ไม่เป็นไปตามลำดับขั้น ก็เหมือนกับถ้าเรา
ฟังเรื่องราวเข้าใจขั้นฟังแล้ว ก็จะมีขั้นรู้ตร
ลักษณะ แต่ว่าเราเข้าใจขั้นเบื้องต้นไม่
เพียงพอว่า ธรรมะคืออะไร? แล้วก็เป็น
ธรรมะอย่างไร? ในขณะนี้ แต่ก็ก็จะทักท
หรือว่า อยากได้ปัญญา ที่มากกว่าปัญญา
ที่เป็นจริง....

...ซึ่งถ้าไม่ศึกษาไปตามลำดับขั้น ข้ามขั้น
ก็จะเป็นเครื่องกั้น หรือว่า ทำให้ประโยชน์
ในการฟังก็น้อยลงไป เพราะการที่เกิดมา
เป็นมนุษย์ยาก แล้วได้ฟัง (พระธรรม) ก็
ยาก และเมื่อได้ฟังแล้ว ถ้าไม่ศึกษาตาม
ลำดับขั้น ก็ทำให้เสียประโยชน์ คล้ายๆ ว่า
เจอที่จะได้ฟัง (ก็) ยากแล้ว แต่เมื่อฟังแล้ว
โงะหรือความไม่รู้ก็อยากที่จะมี "ปัญญา"
มากกว่าที่เป็นจริงๆ ตรงนี้ก็จะทำให้เสีย
ประโยชน์ จะขอความกรุณาท่านอาจารย์
ว่าความจำเป็นที่ว่า ต้องศึกษาตามลำดับ
ขั้น จริงๆ ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ธรรมะ ก็ไม่แปลกจากอย่างอื่น มีความเข้าใจระดับสูงสุด กับ เบื้องต้น จะให้เข้าใจสูงสุด ก่อน เบื้องต้น ก็เป็นไปได้

คุณอรรณ :

ท่านอาจารย์คะ ถ้าเทียบการเรียนในระบบ หรือว่าเรียนทางโลกก็ดูเหมือนกับต้องเริ่มจากอนุบาล แล้วก็ประถม แล้วก็มัธยม แล้วก็ถึงจะไปปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งอันนั้นเนี่ยยังง่าย แต่ว่าในการศึกษาธรรมะเพื่อให้เข้าใจความจริงที่กำลังปรากฏขณะนี้ ถ้าเทียบแล้วก็ยากกว่าตรงนั้นเยอะ เพราะฉะนั้น ก็แน่นอนต้องเป็นตามลำดับขั้นเช่นเดียวกันค่ะ

ท่านอาจารย์ :

คะ ปริยัติ คือ รอบรู้ ในพระธรรม สิ่งที่มีจริงๆ ที่กำลังปรากฏ เพียงแค่ฟังเนี่ย รอบรู้ หรือเปล่า?

คุณอรรณ :

ท่านอาจารย์คะ ตามความเข้าใจก็คือ ถ้าฟัง คือ ต้องเข้าใจจริงๆ ว่าขณะนี้ เป็นธรรมะ (แต่) ถ้าฟังเป็นชื่อ เป็นเรื่องราว ก็ยังไม่ใช่ปริยัติที่จะทำให้เข้าใจ ขึ้นฟัง ขึ้นต่อไป

ท่านอาจารย์ :

เท่าที่ฟังมาทั้งหมดเนี่ย "รอบรู้" หรือยัง?

คุณอรรณ :

ยังค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ถ้ายังไม่ "รอบรู้" จะสามารถ "รู้" สิ่งที่กำลังปรากฏโดยความเป็นธรรมชาติ หรือว่า โดยความเป็น "อนัตตา" ได้ไหม?

คุณอรรณ :

ก็ยังไม่ได้

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะฉะนั้น หนทางเดียว ก็คือว่า "รู้ ความต่าง" ของ "ขณะที่ฟังเข้าใจ" เรื่องของธรรมชาติ ทั้งๆ ที่ "ตัวของธรรมชาติ ก็กำลังปรากฏ" ค่ะ และถ้าไม่มีปัจจัยพอที่จะเข้าใจ "ลักษณะ" ของสภาพธรรมะที่กำลังปรากฏ คนนั้นก็รู้เอง

...ยังไม่มีปัจจัยพอ ที่จะเข้าใจ เห็น ได้ยิน คิดนึก สุข ทุกข์ ทุกอย่างที่มีจริงนะคะ แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งมีปัจจัยเกิด ปราภฏและเวลานี้ ก็หมดไปแล้ว นับไม่ถ้วนโดยที่ว่า ไม่ได้ "รู้ลักษณะ" ของสภาพธรรมะ แต่ละหนึ่ง...แต่ละหนึ่ง...

...ด้วยเหตุนี้ การศึกษาธรรมะ ต้องเป็นผู้ที่ "ตรง" แล้วก็ "จริงใจ" เรียน... ฟัง....เพื่อ "เข้าใจ" ค่ะ ไม่ใช่เพื่ออย่างอื่น ไม่ใช่เพื่อหวังอย่างนั้น หวังอย่างนี้นะคะ เมื่อไหร่ เรายังรับประทานอาหารเพื่ออะไรคะ?

คุณอรรณ :

เพื่อให้หายหิวและอิ่ม

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เพราะฉะนั้น ฟังธรรมะ เพื่ออะไรคะ?

คุณอรรณ :

เพื่อเข้าใจ ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

เพื่อเข้าใจ ก็ต้อง "ตรง" ใช่มั้ยคะ?

คุณอรรวรรณ :

คะ ท่านอาจารย์คะ ที่ท่านอาจารย์ถามว่า
ปรียัติ คือ รอบรู้แล้วถามว่า รอบรู้ หรือ
ยังเนี่ย จริงๆ เหมือนกับว่า เราฟังเรื่องราว
ของธรรมะเพื่อให้เข้าใจ ตัวธรรมะ ในขั้น
ที่ กว่าจะเป็น การรอบรู้ แค่ขั้นฟัง เพื่อเป็น
การรอบรู้นี้ ต้องฟังมาก จริงๆ

ท่านอาจารย์ :

คะ แล้วถ้า "ฟัง...รอบรู้...และ...เข้าใจ...
แล้ว จะเปลี่ยนไหม?

คุณอรรวรรณ :

ถ้า "เข้าใจ" แล้ว ก็ไม่เปลี่ยน

ท่านอาจารย์ :

อย่างขณะนี้ จะไป "รู้อย่างอื่น" ที่ไม่
ปรากฏเนี่ย ถูกไหม?

คุณอรรวรรณ :

ก็ไม่ถูก

ท่านอาจารย์ :

นี่คือ ความเข้าใจ ที่มันคงว่า แม้มี ยังไม่รู้
ก็คือ ยังไม่รู้ จะเปลี่ยนขณะที่ยังไม่รู้ ให้
เป็นรู้อย่างไร ก็ไม่ได้ แต่การที่จะรู้อย่างไร ก็ได้
ต้องจากการที่เข้าใจขึ้น แล้วสภาพธรรมะ
ก็ปรากฏ ตรง ตามที่ได้ฟังด้วย ไม่ต่างกัน
เลย ถึงจะเป็นความถูกต้อง

คุณอรรณ : ท่านอาจารย์คะ ในอีกประเด็นปัญหาเนี่ย ในกลุ่มสนทนาย่อย ก็จะมีว่า ชอบเอาเรื่องเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว มาถามว่า เอ๊ะ! ตอนนั้น เป็นธรรมะอะไร? ซึ่งตรงนี้ เหมือนกับว่า ไม่ได้ทำให้ เข้าใจธรรมะ ที่กำลังปรากฏ ขณะนี้

ท่านอาจารย์ : ค่ะ เพราะฉะนั้น ก็ไม่รู้เลยว่า เป็นธรรมะ และ"ฟัง" เพื่อ "เข้าใจ" ธรรมะ ที่กำลังปรากฏ

คุณอรรณ : เพราะฉะนั้น ในการศึกษา ต้องเข้าใจว่า กำลังศึกษาธรรมะที่ กำลังปรากฏในขณะนี้ จริงๆ

ท่านอาจารย์ : ถูกต้องค่ะ มีตั้งหลายอย่าง ไม่รู้จักอย่าง หรือ ใครรู้อย่าง? หรือ ใครรู้บางอย่าง? หรือยัง "ฟัง" แล้วก็ "เริ่มที่จะเข้าใจ" "จิต" อย่างเนี่ยค่ะ มีจริงๆ ใช่มั้ยคะ? เป็นธรรมชาติ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ เป็นปรมาตถธรรม บังคับบัญชาไม่ได้ แล้วก็ไม่ใช่ของใคร แล้วก็เข้าใจจิตเดี๋ยวนี้ หรือเปล่า? เข้าใจ "จิต" นะคะ ไม่ใช่ เข้าใจ "เรื่องจิต" เข้าใจ "จิต" ที่กำลังเป็น "จิตขณะนี้" หรือยัง?

www.dhammadhome.com

ในกาลบางครั้งบางคราว
การที่พระตถาคตเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ๑
การได้กำเนิดเป็นมนุษย์ ๑
การแสดงสัทธรรม ๑
ที่จะพร้อมกันเข้าได้ หาได้ยากในโลก
ชนผู้ใคร่ประโยชน์ จึงควรพยายามในกาลดังกล่าวมานั้น
ที่ตนพอจะรู้ จะเข้าใจสัทธรรมได้

พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อฏฐกนิบาต เล่ม ๔ หน้าที่ ๔๕๔

กราบท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
ขออนุโมทนาท่านเจ้าของบ้าน คุณผ่องจันทร์ นันทา และ คุณไฉฉ้วน วอลซ
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านด้วยครับ

